

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Anna Rusak

w sprawie radcy prawnego **A. F.**,
obwinionej z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., w dniu 27 czerwca 2023 r.,
kasacji wniesionej przez obwinioną,
od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych
z dnia 13 sierpnia 2020 r., sygn. akt WO-237/19,
utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej
Izby Radców Prawnych [...] z dnia 18 lutego 2019 r., sygn. akt OSD/KR [...]

- 1. uchyla zaskarżone orzeczenie i utrzymane nim w mocy
orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby
Radców Prawnych [...] z dnia 18 lutego 2019 r., i na mocy art. 17 §
1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 70 ust. 2 i art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca
1982 r. o radcach prawnych, postępowanie w sprawie umarza;**
- 2. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 18 lutego 2019 r., sygn. akt OSD/KR [...], Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...], uznał obwinioną radcę prawną A. F. za winną tego, że:

„co najmniej od dnia 7 lipca 2016 r. do dnia 17 lipca 2016 r. przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej, podejmując się udzielenia porady prawnej M. P. nie ustaliła wysokości wynagrodzenia lub sposobu jego ustalenia”,

to jest przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 36 ust. 1 zd. drugie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył jej karę upomnienia oraz obciążył kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Orzeczenie to zaskarżyła obwiniona A. F. podnosząc w odwołaniu zarzuty obrazy przepisów postępowania, w tym art. 5 § 2 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, które zostały szczegółowo wskazane w odwołaniu.

Po rozpoznaniu odwołania obwinionej Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie orzeczeniem z dnia 13 sierpnia 2020 r., sygn. akt WO-237/19, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, obciążając obwinioną – na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych – kosztami postępowania odwoławczego.

Kasację od orzeczenia sądu odwoławczego wniosła obwiniona, zaskarżając je w całości i zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć wpływ na treść orzeczenia, w tym m.in. art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., art. 440 k.p.k. w zw. z art. 438 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, które zostały szczegółowo opisane w kasacji, skarżąca wniosła o uchylenie orzeczenia z dnia 13 sierpnia 2020 r. Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP, sygn. WO-237/19 i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę tego orzeczenia i jej uniewinnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obwinionej radcy prawnej A. F. jest zasadna, co spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych.

Trafnie bowiem podniesiony został w kasacji przez skarżącą zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego – art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. – polegający na braku należytej kontroli odwoławczej ze strony Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i zaniechaniu rozważenia wszystkich istotnych zarzutów wskazanych w odwołaniu.

Postępowanie dyscyplinarne w sprawach radców prawnych prowadzone jest w oparciu o przepisy Rozdziału 6 („Odpowiedzialność dyscyplinarna”) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Zgodnie z treścią art. 74¹ powołanej ustawy, w sprawach nieuregulowanych tą ustawą do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, co bez wątplenia dotyczy również procedowania w instancji odwoławczej. Oczywiste jest w związku z tym, że w postępowaniu przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym mają pełne zastosowanie zawarte w procedurze karnej unormowania określające obowiązki sądu odwoławczego, w szczególności zawarte w art. 433 § 2 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem Sąd drugiej instancji zobligowany jest rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Odzwierciedleniem zrealizowania przez ten sąd powyższego obowiązku jest pisemne uzasadnienie jego orzeczenia, które spełniać powinno wymogi określone dyspozycją art. 457 § 3 k.p.k., a więc wskazywać czym kierował się sąd wydając orzeczenie oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji (w tym wypadku odwołania) uznał za zasadne albo niezasadne. To z kolei umożliwia, w wypadku wniesienia kasacji, dokonanie właściwej merytorycznej kontroli orzeczenia sądu odwoławczego przez Sąd Najwyższy.

Jak słusznie zauważyła autorka kasacji, uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji nie czyni zadość warunkom wynikającym z treści art. 457 § 3 k.p.k., co uprawnia z kolei do konstatacji, że przeprowadzona w tym wypadku kontrola instancyjna była co najmniej niepełna. Nie pozostaje to również bez wpływu na możliwość prawidłowej oceny orzeczenia poddanego kontroli sądu kasacyjnego, która w tym wypadku jest w ogóle niemożliwa. Podkreślić należy, że sporządzanie uzasadnienia na formularzy w żaden sposób nie zwalnia Sądu odwoławczego od obowiązku rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów podniesionych w środku odwoławczym, a jedynie zezwala na zwięzłe przedstawienie

swojego stanowiska. W tej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w uzasadnieniu swojego orzeczenia z dnia 13 sierpnia 2020 r. oprócz zaznaczenia znakiem x na formularzu, iż przytoczone w skrótovej wersji zarzuty są niezasadne oraz stwierdzeniu, że: *orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] - sygn. akt OSD/KR [...], w zakresie uznania obwinionej za winną zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego w świetle dowodów zgromadzonych w sprawie odpowiada prawu i z tego względu brak jest podstaw do jego zmiany lub uchylenia*, nie podaje ani jednego słowa uzasadniającego swoje rozstrzygnięcie. Obwiniona natomiast w swoim odwołaniu postawiła pod adresem orzeczenia Sądu dyscyplinarnego I instancji szereg zarzutów, które zostały również uzasadnione.

W takiej sytuacji, skoro kontrola zaskarżonego kasacją orzeczenia nie jest możliwa, zaszła konieczność jego uchylenia, jednakże Sąd Najwyższy nie mógł przekazać tej sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, albowiem nastąpiło w sprawie przedawnienie karalności. Zgodnie z art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych karalności przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat. Jak wynika z treści zarzutu obwiniona miała się dopuścić tego przewinienia *do dnia 17 lipca 2016 r.* i dlatego też Sąd Najwyższy na mocy art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ powołanej ustawy o radcach prawnych, postępowanie w sprawie umorzył.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[M. T.]

[ł.n]